

KULTURA V ŠIŠKI

I. SAMOUPRAVNA ORGANIZIRANOST

Po sprejetju zakona o svobodni menjavi dela na področju kulturnih dejavnosti smo pripravili samoupravni sporazum o ustanovitvi, statutu in poslovniku.

Z novimi akti je uveljavljena taka vloga samoupravne interesne skupnosti, ki ustvarja možnosti za doslednejše uveljavljanje načel svobodne menjave dela v postopku planiranja in sporazumevanja med uporabniki in izvajalci.

Na ta način se je vloga kulturne skupnosti utrdila, predvsem še vloga delegacij in obeh zborov.

Vendar moramo k nerazvitim samoupravnim odnosom v kulturi še vedno prištevati prisotno proračunsko miselnost, ki se izraža v zaviralnih oblikah svobodne menjave dela in še posebej neposredne svobodne menjave dela.

V tekočem, srednjeročnem obdobju smo imeli 7 sej skupščin s povprečno 60—65 % udeležbo. Sej so se v precejšnji meri udeleževali delegati zbora uporabnikov, medtem ko je bila prisotnost v zboru izvajalcev slabša. Isto velja tudi za aktivno vključevanje v razpravo — postavljanje delegatskih vprašanj je bilo bistveno boljše v zboru uporabnikov, kot v zboru izvajalcev (izvajalci opažajo, da njihovi vsebinski programi ne predstavljajo podlage finančnemu ovrednotenju).

Ugotavljamo pa, da delegatski sistem, kljub poglobljanju in širjenju samoupravnih odnosov, ni povsem zaživel. Nekatere konference ne sklicujejo temeljnih delegacij, da bi zavzeli skupna izhodišča do gradiva. Tu je čutili pasivnost, kar je krivda tudi sindikatov in drugih družbenopolitičnih organizacij, ki se niso dovolj prizadevale oziroma vzbudile zavest o pomenu in odgovornosti delegatskega sistema in odločanja v naši samoupravni družbi.

V občinski kulturni skupnosti delujejo trije odbori: odbor za svobodno menjavo dela, odbor za ljudsko obrambo in družbeno samozaščito in odbor za samoupravno delavsko kontrolo.

Z delegati pa smo povezani v naslednje odbore pri Ljubljanski kulturni skupnosti: v odbor za film, za likovno galerijsko dejavnost, za varstvo kulturne dediščine, za gledališče, za glasbo in ples, za knjigo, za naložbe in odbor za normativno dejavnost.

Razmerje do Ljubljanske kulturne skupnosti in Kulturne skupnosti Slovenije

Čas in dnevni red sej skupščine občinske kulturne skupnosti in Ljubljanske kulturne skupnosti so bili usklajeni.

Dejavnost je ves čas potekala v medsebojni povezanosti.

Povsem drugačna sta odnos in razmerje do kulturne skupnosti Slovenije, boje rečeno, kulturne skupnosti Slovenije do občinske kulturne skupnosti. Kljub prizadevanju, da bi bila vsa gradiva za seje skupščine kulturne skupnosti Slovenije dostavljena pravočasno, pregledno in razumljivo, tega največkrat ni bilo mogoče doseči.

Tako delegati na seji skupščine nimajo stališča svoje delegatske baze. Razpolagajo le s pripombami oziroma mnenji koordinacijskega dela v okviru občinske kulturne skupnosti.

Prav zaradi tega bo potrebno uskladiti dinamiko dela kulturne skupnosti na relaciji občina—republika, saj se proces delegatskega določanja prične v bazi ter se preko občinske in mestne skupnosti sklene v okviru kulturne skupnosti Slovenije.

Po poprečni prispevni stopnji 1,18 se je v letu 1983 za program kulturne dejavnosti v občini zbralo 239.756.000,00 din sredstev. Ta sredstva so se razdelila za izvajanje programa občinske, mestne in republiške kulturne skupnosti.

Program OKS	Program LKS	Program KSS
10.082.000,00	154.040.000,00	74.795.000,00

II. KULTURNA DEJAVNOST V OZD, KRAJEVNIH SKUPNOSTIH IN ŠOLAH

V kulturne prednostne naloge so vključene zahteve po razvijanju kulturnega življenja v OZD s poudarkom na dostopnosti kulturnih dobrin čim širšemu krogu delovnih ljudi.

V delovnih organizacijah naj bi se v ta namen ustanovile komisije za kulturo, ki bi vodile načrtno kulturno politiko in se povezovala z zvezo kulturnih organizacij. V večjih delovnih organizacijah pa bi v skladu z zakonom zaposlili animatorje kulture.

Pri organiziranju le-teh nismo imeli dovolj uspeha. V nekaterih delovnih organizacijah so sicer ustanovili komisije za kulturo, medtem ko imajo samo v DO Litostroju profesionalnega animatorja kulture.

Komisije za kulturo, ki so aktivne, skrbijo samo za posredništvo kulture, o aktivni kulturni vzgoji (mislimo tudi na marksistične knjižnice) pa malokje razmišljajo. V razreševanju teh problemov manjka sodelovanje z zvezo sindikatov. Drugače pa v DO delujejo največ pevška društva, ki se vključujejo v delo ZKO.

Kulturna dejavnost v krajevnih skupnostih

Ocenjujemo, da se krajevne skupnosti z delegacijami aktivneje vključujejo v aktivno kulturno življenje v občini, kot pa to velja za OZD. Vendar opažamo pomanjkanje povezovanja in dogovarjanja z delovnimi organizacijami in šolami ter profesionalnimi kulturnimi delavci, ki živijo na področju posamezne krajevne skupnosti.

Tako je kulturni utrip posameznih krajevnih skupnosti le odraz dela kulturno-umetniškega društva v kraju. Vse premalo je čutili organizirano družbenopolitično dogovarjanje in razpravljanje o kulturi, saj razna komunalna in »vrtičarska« vprašanja odpravljajo kulturo kot pomembno za življenje krajanov.

Kulturna skupnost in zveza kulturnih organizacij že vrsto let organizirata v krajevnih skupnostih tako imenovano kulturno akcijo z namenom približevati kulturno življenje željam in potrebam krajanov. Težave kontinuirane in organizirane kulturne akcije pa so predvsem v tem, da krajevne skupnosti, razen proslav (le-teh pa kulturna akcija ne zajema) ne planirajo ničesar, ker ne razpolagajo z ustreznim prostorom.

Kljub temu smo z akcijo kulturne ponudbe zadovoljni, saj je bilo v prejšnjem srednjeročnem obdobju organiziranih 153 prireditev. Izhodišča in usmeritve kulturne skupnosti so k aktivni kulturni vzgoji krajanov. To pa bomo dosegli samo z dobro organiziranostjo, ustreznimi prostori za shajanje krajanov in dobrimi strokovnimi močmi.

Kulturna dejavnost v šolah

V vseh osnovnih in srednjih šolah imamo zelo razvito kulturno dejavnost, ki je pogojena z organizacijo in delom od mentorjev od vodstva šole.

Kulturno dejavnost v šoli vodijo učitelji glasbenega ter likovnega pouka in slavisti, ki so že z rednim delom preveč obremenjeni, zunanji sodelavci pa zaradi pomanjkanja sredstev ne moremo angažirati.

O pestri in razvejani kulturni dejavnosti v šolah priča vsakoletna celoletna prireditev mladih »Naša beseda«, kot tudi prireditev v krajevnih skupnostih in OZD. Velika napaka je, da »šolsko kulturo« vse preveč izkoriščamo za proslave.

Stalne akcije OKS

- OKS prireja že vrsto let stalne akcije:
- sodelovanje s pobrateno občino Kavadarci
- Ostrovharjevo srečanje
- kulturni abonma
- likovno razstavo
- Našo besedo

III. KNJIŽNICARSTVO

Knjižničarstvo v občini Ljubljana-Šiška sestavljajo: osrednja knjižnica Šiška na Celovski cesti 161, podružnica v Šentvidu na Prušnikovi 106, v Medvodah na Cesti Komandanta Staneta 12 in v Vodicaх v domu družbenih organizacij.

Potujoča knjižnica, ki deluje enotno za vso Ljubljano, ima v naši občini postajališče v: Stanežičah, Gameljnah, Tacnu, Skaručni, Utiku, Trnovcu, Valburgi in Sori.

V tej knjižničarski mreži je na prvi pogled očiten velik primanjkljaj, zlasti v na novo zgrajenih soseskah, vse od krajevne skupnosti Komandanta Staneta, preko Kosez do Dravelj. V spremenjenem, torej hudo skrčenem, srednje-ročnem načrtu Knjižnice Šiška je predvidena krajevna knjižnica le v Dravljah.

	Zaloge	Izposoje	Obisk
Šiška	37.017	69.992	28.416
Medvode	10.523	10.954	3.907
Šentvid	12.473	22.794	9.701
Vodice	3.177	3.840	1.555
Skupaj	63.190	107.580	43.579

Pogoji, v katerih je potekalo delo knjižnice in njenih podružnic, so še vedno nespremenjeni — torej neugodni. Pri tem gre za dva osnovna pogoja: za kadre in prostor, od katerih postaja poslednje vse bolj odločujoče, prav pomanjkanje prostora bo postala glavna ovira za uspešno opravljanje celo osnovne dejavnosti.

Pri tem imamo v mislih matično knjižnico, kjer je dotok novih knjig in s tem večanje prostorskih stisk najbolj občuteno. Onemogočanje drugih oblik knjižničarske dejavnosti je s prostorsko zadevo povsem jasno. Za tak način dela so potrebni tudi kadri, ki ne bodo do skrajnosti obremenjeni z vse večjo izposajo, tako v matični knjižnici kot v nekaterih podružnicah.

Uspešnost dela je poleg rednega poslovanja v vseh enotah omogočil reden nakup novitet, njihove hitre in strokovne obdelave in posredovanje bralcem. Pri nakupih so bila opazna nihanja, saj smo v teh pogledih odvisni od knjižnega trga, ki je v zadnjem obdobju nudil manjše število izdaj.

Kot rahlo ublažitev stiske moramo omeniti letošnjo pridobitev 44 m² prostora, ki je v Vodnikovi domačiji namenjen pionirskemu oddelku knjižnice. Inventar za otvoritev imamo. Nimamo pa zagotovljenega knjižnega gradiva: za začetno dejavnost bi potrebovali 2500 knjig po 700 din. Prav tako pa strokovnega sodelavca knjižničarske stroke. Potrebe so bile že v lanskem letu javljene Ljubljanski kulturni skupnosti.

Integracijski procesi v ljubljanskem knjižničarstvu so zastali — le postopno združevanje, kot ga imamo že nekaj let načrtanega v svojih programih, bo v Ljubljani zagotovilo enotno, sodobno zasnovano knjižničarsko mrežo.

Okvirni oris kaže na razvoj splošnoizobraževalnega knjižničarstva v šiški občini, ki kljub neugodnim pogojem dela dosega v svoji dejavnosti primerne uspehe. Brez prostorskih pridobitev ne moremo realno načrtovati uspešnega razvoja javnega knjižničarstva v naši občini, ampak samo njegovo stagnacijo.

Perspektive nadaljnega razvoja so v uspešnejšem razreševanju prostorskih in kadrovskih problemov, kar bo omogočalo tudi uvajanje drugih oblik knjižničarske dejavnosti in utrdilo pomen knjižnice v kulturnem življenju naše občine.

Lutkovno gledališče Pengov-Dravlje

Deluje kot društvo. Dela in naloge opravljata 2 strokovna delavca. S svojo kvaliteto je gledališče znano doma in v svetu.

Gledališče nima možnosti uporabe dvorane. Odločiti se moramo, če želimo imeti v občini še lutkovno gledališče, kako rešiti prostore za dejavnost kakor tudi za skladiščenje lutk, ki že predstavljajo kulturno vrednost.

IV. ZVEZA KULTURNIH ORGANIZACIJ

Društva in skupine vključene v ZKO z delegatji samoupravno usklajujejo svoje delo v odborih in komisijah:

- kadrovska komisija
- gospodarsko-finančna komisija
- odbor za gledališče in lutkovno dejavnost
- odbor za kulturne akcije
- odbor za vokalno dejavnost
- odbor za instrumentalno dejavnost
- odbor za folklorno in plesno dejavnost
- odbor za likovno dejavnost
- odbor za povezavo šolskih kulturnih društev

Odbori skrbijo za programsko usmerjenost posameznih kulturnih dejavnosti, zasledujejo kvaliteto in pogoje dela

posameznih kulturnih skupin ter skrbijo za svobodno izmenjavo njihovih kulturnih dosežkov s koristniki v KS in DO.

Odbori in komisije ZKO se po sorodnosti dejavnosti povezujejo v delegacije, ki v smislu zakona o kulturnih skupnostih soodločajo v skupščini občinske kulturne skupnosti. Cilj ZKO je konstantno dvigati kvaliteto, obdržati množičnost vseh ljubiteljskih društev in skupin, pomlajevati aktivno članstvo v vseh kulturnih skupinah ter širiti krog ljubiteljev in uživalcev kulturnih dobrin.

Zveza kulturnih organizacij povezuje 25 kulturnoumetniških društev različnih dejavnosti, ki imajo v svoji sestavi 63 kulturnih skupin.

ZKO obsega vse vrste kulturnih dejavnosti v občini, jih strokovno povezuje in kulturnoumetniško usmerja. Eden važnih problemov, s katerim se sooča, so strokovni kadri za kulturne dejavnosti. Kadri so zlasti problem v tistih dejavnostih, ki so se v zadnjih letih hitro razraščale in razmnožile, sem pa spadajo skoraj vse, ki jih zgoraj navajamo. Trenutna rešitev tega problema so seminarji v okviru občine in mesta ter republike. Delo ZKO je volonterstvo.

Prostorska problematika

Velik problem za uspešno delovanje društev so prostorski pogoji. Od 11 domov, v katerih se odvija kulturno življenje krajanov v občini, jih je le nekaj zadovoljivo opremljenih. V vseh domovih so največji problem sredstva za ogrevanje in razsvetlavo, ki presegajo celotna sredstva za kulturno dejavnost. Iz tega razloga društva celo v krajih, kjer so kulturni domovi, prosijo za gostoljubnost osnovne šole, če imajo le-te primerne večnamenske prostore. To pa ne more biti trajna rešitev delovanja kulturnih društev. Društva in skupine prejmejo za redno dejavnost 2.597.000,00 din sredstev. Grobi izračun za kurjavo in elektriko pa znaša 4.000.000,00 din sredstev.

Vrednotenje

Izhodišča za finančno ovrednotenje programov dela društev in skupin so dogovorjena merila v okviru ZKO mesta Ljubljane. Dosedanja uporaba teh meril se je pokazala kot neobjektivna in jih bo potrebno dopolniti in uskladiti z realnimi stroški ustvarjanja zastavljenih programskih ciljev. To nalogo pa je sprejela občinska ZKO.

Menimo, da bi vrednotenja morala upoštevati: kontinuiteto dela, vzgojno dejavnost, kvaliteto, strokovnost delavcev in materialne stroške za osnovne pogoje dela.

ZKO Ljubljana-Šiška je ovrednotila program za delo društev in skupin v višini 5.193.750,00 din, mestna ZKO pa v višini 2.597.000,00 din.

Kljub skromnim, skoraj simboličnim sredstvom, društva realizirajo programe, študirajo nova dela in se z njimi uveljavljajo tako na domačih kot tujih tleh. Zaradi izredne kvalitete in zanimivih uprizoritvenih izhodišč so domala na vseh domačih in inozemskih srečanjih dosegali nagrade in pohvale.

Nastopi društev in skupin:

Nastopi	1982	1983
V občini	77	92
V SR Sloveniji	225	371
V SFR Jugoslaviji	5	12
V inozemstvu	5	8
Skupaj	322	483

V. VARSTVO KULTURNE DEDIŠČINE

Na področju spomeniško-varstvene dejavnosti se srečujemo s povsem podobnimi problemi kot na področju kulturnih domov. Spomenikov, ki bi jih bilo potrebno obnavljati, je preveč glede na pičila sredstva, ki so odmerjena za spomeniško-varstvene posege. Izvajalec varovanja kulturne dediščine na območju ljubljanskih občin je Zavod za spomeniško varstvo, katerega naloga so konservatorska in restavratska dela na posameznih spomenikih. Z določili novega zakona o naravnih in kulturni dediščini smo pripravili seznam najbolj ogroženih spomenikov, na katerih bo potrebno pričeti z varstvenimi posegi.

V letu 1982 se je pričelo z obnovo Vodnikove rojstne hiše. S sredstvi, ki sta jih zagotovili samoupravna stanovaljska in kulturna skupnost, smo poleg nadomestnih stanovanj za stranke uredili notranjost hiše, prenovili streho, nabavili in vstavili nova okna in vrata ter končali groba zidarska dela. Iz teh sredstev je v celoti izpadlo dokončanje 77 m² velikega podstrešnega prostora, ki bo namenjen aktivnemu kulturnemu udejstvovanju pionirjev in mlajših mladincev. Po predračunu bi ureditev podstrešnega prostora znašala 200 starih milijonov. Ker sredstva nimamo, niti jih ne moremo zagotoviti, ostaja še vedno vprašljivo, kje bomo dobili investitorja za ureditev dvorane.

Ker je kulturna skupnost podpisnica družbenega dogovora o varstvu, vzdrževanju in obnavljanju spomenikov, spominskih plošč in drugih obeležij NOB, bodo v program vključeni še novi spomeniki, za katere bo potrebno zagotoviti sredstva.

Program v Vodnikovi domačiji:

	1982	1983	1984
Obnova	200.000,00	4.000.000,00	4.000.000,00
		(kredit)	(vrač. kred.)
Program	—	—	1.256.000,00
Vzdrževanje	—	—	1.200.000,00
Novi zapisi.	—	—	2.000.000,00

Podstrešje je še nedokončano. Po predračunu znaša vrednost prenove 2.000.000,00 din.

VI. KULTURNI DOMOVI

Z domovi v občini, ki med drugim služijo tudi za kulturno dejavnost, upravljajo krajevne skupnosti. Domovi, enajst po številu, so v glavnem v primestnih KS in niso usposobljeni, da bi se v njih nemoteno lahko odvijala kulturna dejavnost. Vzdrževanje objektov, zgrajenih pred vojno in v prvih letih po njej (zadružni domovi), je bilo v preteklem obdobju zanemarjeno, kar je tudi zaradi nesolidnih gradenj in materialov imelo za posledico hitro propadanje stavb. Domovi so ostali nedograjeni, funkcijsko pa menjavali uporabnost, vendar vedno v škodo kulturne dejavnosti.

Kulturna aktivnost krajanov, usmeritev, kvaliteta pa so v zadnjih letih bistveno spremenili kulturni utrip, z njim pa zahtevo po prostorih. Domovi oplemeniteni s kulturno dejavnostjo pa še zdaleč ne ustrezajo zahtevanim potrebam in času. Vendar, za vse so se našla sredstva, domovi pa so bili in še vedno ostajajo v ozadju.

S sredstvi, ki jih kulturna skupnost združuje na nivoju mesta, je bilo mogoče opraviti le nekaj zares najnujnejših del, da se prepreči še večja škoda.

Zdajšnji upravljalci krajevne skupnosti pa iz materialnih razlogov (sredstev, razen kulturne skupnosti za prostore za kulturo v KS, ne zagotavlja nihče) ne morejo vzdrževati teh objektov, kje da bi jih celo obnovili, dogradili, posodobili. Glede na to, da je višina stroškov vsakega objekta odvisna od njegovega stanja, vsota potreb pa presega 30 milijard SD, je iluzorno misliti, da bi kulturna skupnost lahko storila kaj več kot je in zato mora propadajoče in nedokončane domove v KS reševati širša družbena skupnost.

V OKS smo podprli najnujnejša dela, katerih objekti so zajeti v srednjeročnem planu. V idealnem primeru lahko OKS zagotovi v povprečju do 800.000,00 din na leto.

Stanje kulturnih domov

— V KS Pirniče je dom DPO nedograjen iz leta 1953. Objekt nima sanitarij za občinstvo in prostorov za aktivno kulturno vzgojo.

— V KS Medvode je dom, v katerega delu je kulturna dejavnost in je potreben adaptacijskih del in dozidav. Na isti lokaciji je predviden nov kulturni center.

Godbeni dom je za dejavnost, ki se v njem odvija, premajhen (glasbena šola, godba na pihala). Dom nima urejenega ogrevanja.

— V KS Sori je dom krajanov, ki nima urejene elektrike in ogrevanja, prav tako nima opreme za izvajanje kulturne dejavnosti.

— V KS Smednik dom ni urejen in opremljen.

— V KS Vodčice je v domu krajanov dvorana in prostor za knjižnico. Oder ni funkcionalen niti opremljen.

— V KS Bukovica je dom krajanov, v katerem sta dvorana in oder. Le-to so sedaj usposobili za kulturno delo.

— V KS Šentvid je adaptiran Dom svobode, vendar brez kakršnekoli opreme.

— V Skaručni je majhen kulturni dom, ki ga uporabljajo v druge namene.

— V KS Gameljne-Rašica je nedograjen dom krajanov, ki so ga zgradili občani sami. Je majhen, z nizkim, nepremljenim odrom.

— V KS Edvard Kardelj je nov prenovljen dom, ki nima odra.

— V KS Guncle je v domu krajanov dvorana, ki je usposobljena le za manjše prireditve, za večje pa ni primerna. Dom v celoti služi drugim namenom.

— V KS Dravlje je dom krajanov, ki ne služi kulturnim dejavnostim.

— V KS Zg. Šiška ima dom dvorano in oder, ki pa je brez opreme. Prav tako nista urejena ogrevanje in sanitarije.

— V KS Vaše-Goričane je predvidena adaptacija dvorane v goričanskem gradu in izgradnja letnega gledališča.

— V KS Senica želijo izgradnjo kulturnega doma.

Pregled naložb v prostore za kulturo v krajevnih skupnostih:

	1980	1981	1982
1. Razpoložljiva združena sredstva v OKS	3.282.212,00	3.382.521,00	3.426.219,00
2. Dodeljena sredstva domovom v Šiški	221.676,00	200.000,00	500.000,00
3. Procentualna vrednost	7 %	6 %	14 %

Pregled nujskih naložb v prostore za kulturo v KS, ki so jih posredovale krajevne skupnosti od leta 1981—1985 in niso realizirane:

vrednost del leta 1983

	(v dinarjih)
1. KS Pirniče:	
— ureditev odra in zaoderja	
— rušitvena dela in zidarska dela	
— zemeljska dela kanalizacija (delno že realizirano)	4.178.432,20
Opomba: KS Pirniče moramo izpostaviti ca. 4.000.000,00 din, ki jih je KS z društvom poleg navedenega zahtevka vložila v adaptacijo dvorane, ureditev elektrike, opreme in nabavo stolov v dvorani.	
2. V KS Sori:	
— ureditev razsvetljave in montaže razdelilne plošče	647.665,00
3. V KS Edvard Kardelj — Tacen:	
— nabava in montaža stopnic	120.000,00

V zadnjih dveh letih pa se pojavlja še naslednji problem. Krajevne skupnosti, ki upravljajo s kulturnimi domovi, so pričele društvom zaračunavati najemnine ter stroške za kurjavo in elektriko. Ker društva ne razpolagajo s tolikšnimi sredstvi, ostaja to vprašanje še vedno zelo pereče in s strani kulturne skupnosti nerešljivo.

Pregled potrebnih naložb v prihodnjem obdobju v prostore za kulturo v KS, ki so zajeti v srednjeročnem programu 1981—1985

vrednost iz leta 1983 (kakor so jih navedle KS)

1. V KS Pirniče:	
— dozidava in ureditev prizidka s sanitarijami, avlo, knjižnico	8.867.009,30
Opomba: Nujen primer, kajti brez sanitarij za občinstvo lahko inšpekcijska služba objekt zapre.	
2. V KS Medvode:	
— ureditev zunanosti doma	
— ureditev sanitarij in predprostora	
— ureditev dvorane, odra in zaoderja	3.372.698,00
Opomba: Variantni predlog KS Medvode je izgradnja novega kulturnega centra.	

Naslednja objekta nista vključena v srednjeročni program 1981—1985 in se zahteve prvič pojavljajo za leto 1984.

4. V KS Senica:
— izgradnja kulturnega doma 4,745.753,35
5. V KS Vaše-Goričane:
— adaptacija dvorane
— izgradnja letnega gledališča 8,593.753,35
Opomba: Zajeti so samo predlogi, ki so jih KS posredovale na razpis OKS.

Mislimo, da je skrb nas vseh, celotne družbe, da zagotavlja in omogoči rešitev prostorskih problemov, ki predstavlja najpomembnejši pogoj delovanja kulturne dejavnosti. Zavedamo se, da to niso majhna sredstva, vendar se bodo ščasoma obrestovala, saj bomo z aktivnim in množičnim kulturnim delovanjem zagotovo ustvarjali več, kot je bilo vloženi sredstev v obnove.

VII. UGOTOVITVE, STALIŠČA IN PRIPOROČILA

Rezultati kulturne akcije v OZD in KS kažejo, da smo dosegli določen napredek, predvsem v bogatejši in bolj povezani ljubiteljski dejavnosti, kadrovskih in organizacijskih možnostih, za razvijanje kulturno-umetniškega dela v teh okoljih in v občini kot celoti.

Pobudnik številnih kulturnih akcij v KS, OZD in občini, so bili predvsem predsedstvo SIS, ZKO in posamezna društva, še premalo pa je kulturna akcija v KS in OZD sprejeta kot aktivnost delovnih ljudi in občanov v zadovoljevanju njihovih družbenokulturnih interesov in aktivne kulturne vzgoje.

Zaradi nezadostnih finančnih sredstev iščemo možnosti in poti prihrankov racionalizacije, odprave podvajanj in vzporednega, vendar nepovezanega dela. V zvezi s tem se pojavlja vprašanje, kaj je še pravzaprav stabilizacija v kulturi in kako naj jo izvajamo. Ali je to zgolj restriktiven pristop, ne glede na posledice, ki so možne; ali gre za poskus vključevanja starih odnosov v nove sheme; ali pa je potrebno v ljubiteljski kulturi izrabiti obstoječe »notranje rezerve« in najti nove poti. Na te probleme je potrebno opozoriti tudi zato, ker ocenjujemo, da so povečane kulturne potrebe in družbenokulturni interes delovnih ljudi (porast kvalitete in kvantitete ljubiteljskih društev; dobro obiskane razne prireditve v KS, OZD in podobno), ter dokaj omejene obstoječe materialne možnosti in pogoji, da jih zadovoljivo uveljavljajo.

Ocenjujemo, da se ponovno oživljajo tradicionalna in v kulturni akciji že presežena nasprotja med amatersko in profesionalno ustvarjalnostjo, kar se že kaže v tem, da še ni dovolj povezav, da je premalo neposrednih stikov med profesionalnimi kulturnimi institucijami in OZD ter kulturno dejavnostjo v KS. Zato nimajo dovolj jasno opredeljenega programa nadaljnjega razvoja ljubiteljske dejavnosti v KS, OZD in v občini ter v mestu.

Menimo, da bi morali na področju kulture učinkoviteje podpreti proces samoupravnega povezovanja, združevanja dela in sredstev kulturnih organizacij in društev v samih kulturnih dejavnostih, tako v okviru občine, še posebej pa na nivoju mesta, izboljšati samoupravni in družbeno-ekonomski položaj tudi ljubiteljski dejavnosti.

1. V nadaljnjem razvoju samoupravne organiziranosti in delegatskega sistema v SIS je potrebno doseči, da postane zbor uporabnikov in zbor izvajalcev odločilna subjekta kulturne politike in nadaljnjega kulturnega razvoja. Skupščina pa resnično mesto razprav in odločanja o programskih usmeritvah ter določanju meril in kriterijev vrednotenja dela.

2. V nadaljnjem razvoju svobodne menjave dela je potrebno zagotoviti na osnovi predloženega programa izvajalcev, opredeljenih meril in kriterijev takšna sredstva, ki bodo omogočala bolj ustvarjalno in množično delo v društvi in skupinah. To zahteva, da skupščina občine opozori ljubljansko kulturno skupnost, da je ljubiteljska dejavnost v težkem družbeno ekonomskem položaju in da je potrebno ponovno uskladiti in opredeliti v ljubljanskem kulturnem prostoru, kakšne so nadaljnje možnosti in pogoji razvoja ljubiteljske dejavnosti.

3. Iz finančnih planov kulturno umetniških društev se vidi, da velik del stroškov odpade na najemnine, ogrevanje in razsvetljavo. Posamezni KUD zagotavljajo ta sredstva iz tistega dela, ki so namenjena za strokovno delo in širitev dejavnosti. Predlagamo, da se v sodelovanju s KS pripravijo konkreten predlog razdelitve stroškov med društvi in krajevno skupnostjo, s tem pa tudi uredi delež financiranja. Društva pa bi vračala ta sredstva z izvajanjem svojega programa v krajevni skupnosti.

4. Najbolj je odprto vprašanje izboljšanja prostorskih pogojev v obstoječih domovih, ki ne omogočajo aktivnega kulturnega dela in vzgoje ljudi in občanov. Zato je potrebno izdelati in potrditi po že znanih in ugotovljenih pokazateljih konkreten finančni izračun za usposobitev in prenovu domov ter opredeliti prioriteto za izvedbo določenih del in objektov v prihodnjem obdobju.

5. V srednjeročnem programu 1986—1990 je potrebno zagotoviti prostore za centralno knjižnico kot skupno nalogo družbenopolitične skupnosti in vseh SIS v občini, kot prioriteten nalogo.

6. Prav tako je potrebno v celoti usposobiti Vodnikovo domačijo ter zagotoviti izvajanje programa v sklopu širše slovenske skupnosti.

Osnutek

Na podlagi 50. člena zakona o sistemu družbenega planiranja in o družbenem planu SR Slovenije (Uradni list SRS, št. 1/80, 33/80 in 2/81) in 189. člena statuta občine Ljubljana-Šiška (Uradni list SRS, št. 2/78, 31/81 in 8/82) ter odloka o pripravi in sprejetju družbenega plana Jugoslavije za obdobje 1986—1990 (Uradni list SFRJ, št. 57/83) je skupščina občine Ljubljana-Šiška na ..... seji zbora združenega dela, na ..... seji zbora krajevnih skupnosti in na ..... seji družbenopolitičnega zbora dne ..... sprejela

ODLOK o pripravi in sprejemu družbenega plana občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1986—1990

1. člen

V skladu s sistemom družbenega planiranja ter sočasno, dogovorno in usklajeno z nosilci planiranja pripravi izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Šiška družbeni plan občine Ljubljana-Šiška za obdobje 1986—1990 (v nadaljevanju besedila srednjeročni plan).

2. člen

Izvršni svet skupščine občine Ljubljana-Šiška določi delovni program priprave srednjeročnega plana v roku 30 dni po sprejemu tega odloka. Delovni program opredeljuje roke, način in metodološki postopek priprave družbenega plana in pripravo planskih dokumentov, ostalih nosilcev planiranja glede na sočasnost, priprave planov ter določa obveznosti udeležencev planiranja, da pravočasno posredujejo potrebna gradiva nosilcev priprave družbenega plana občine.

Nosilec priprave družbenega plana je komite za družbeno planiranje in gospodarstvo. Zavod za družbeno planiranje izdelava strokovne osnove in delovni osnutek družbenega plana občine Ljubljana-Šiška v rokih, ki zagotavljajo uresničevanje delovnega programa izvršnega sveta skupščine občine Ljubljana-Šiška po obsegu, vsebini in rokih.

3. člen

Srednjeročni plan opredeljuje temelje gospodarskega, socialnega in prostorskega razvoja občine. Vsebinsko zajema in zagotavlja tiste razvojne naloge in usmeritve, ki so opredeljene v statutu občine Ljubljana-Šiška, dolgoročnem programu ekonomske stabilizacije in dolgoročnih dokumentih »Ljubljana 2000«. Srednjeročni plan sprejme skupščina občine Ljubljana-Šiška na način in po postopku, kot določajo zakoni.

4. člen

Organizacije združenega dela, samoupravne interesne skupnosti, krajevne skupnosti in druge samoupravne organizacije in skupnosti — sprejmejo sklepe o pripravi svojih srednjeročnih planskih dokumentov in pripravijo elemente za samoupravne sporazume in dogovore o temeljih sred-